

Чегринець А. А., Бережна-Пилипчук Н. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Аналіз асортименту відхаркувальних засобів, який представлений на вітчизняному фармацевтичному ринку

annachehrynets@gmail.com

Вступ. Кашель – це один з найбільш поширених симптомів, з якими пацієнти звертаються за медичною допомогою до лікарів. Зазвичай кашель пов'язують з гострими респіраторними захворюваннями (застандами). Утворення в'язкого мокротиння – це важливий патогенетичний механізм, що є причиною порушення прохідності дихальних шляхів. З метою розрідження та видалення мокротиння застосовують відхаркувальні засоби, що впливають на очищення трахеобронхіального дерева від слизу, скупчень бронхіального секрету, гною.

Тому метою дослідження є аналіз асортименту відхаркувальних засобів, за виключенням комбінованих препаратів, що містять протикашльові засоби, які представлені на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Матеріали та методи. Під час дослідження використано метод логіко-змістовного формування проблеми, аналіз та систематизація вторинної інформації, контент-аналіз наукових публікацій у практично-орієнтованих фармацевтичних виданнях, аналіз Інтернет сайтів.

Отримані результати. Згідно з АТС-класифікацією група відхаркувальних засобів, за виключенням комбінованих препаратів, що містять протикашльові засоби (R05C) утворена двома підгрупами: R05CA – відхаркувальні засоби (41,2 %) та R05CB – муколітичні засоби (58,8 %). Встановлено, що станом на перше півріччя 2023 року на фармацевтичному ринку України зареєстровано 98 засобів досліджуваної групи. Аналізуючи категорію відпуску засобів було встановлено, що переважна кількість відпускається без рецепта лікаря (92,9 %). І лише 7,1 % – це рецептурні засоби (переважно розчини для ін'єкцій). Відповідно до результатів аналізу

досліджувана група представлена 18-ма лікарськими формами, серед яких найбільші частки засобів представлені у вигляді сиропу (21,8 %) та таблеток (17,6 %). 11 % складають засоби у формі порошку для розчину (11 %), ЛРС та таблетки шипучі – по 8,8 %, капсули – 5,5 %, розчини для інгаляцій – 3,8 %, розчини оральні – 3,4 %, збори – 2,5 %. По 1,7 % становлять такі форми випуску, як порошки для ін'єкцій, краплі, пастилки, гранули, розчини для ін'єкцій. 0,8 % – екстракти, по 0,4 % – суха мікстура, рідина та льодяники. Під час аналізу було встановлено співвідношення вітчизняних та імпортованих фірм-виробників. Більшість засобів (55 %) представлені вітчизняними виробниками та 45 % – закордонного виробництва. Відхаркувальні засоби представлені на вітчизняному ринку 21-ю країною, серед яких лідируючу позицію займає Німеччина (36,4 %). Виробники Індії становлять 10,3 %, Італії – 9,4 %, Пакистану та Франції – по 4,8 %. По 3,7 % займають засоби виробництва Польщі, Австрії, Естонії, Швейцарії, Угорщини, 2,8 % – Словенії, по 1,9 % – Чехії, Словаччини, Туреччини та Вірменії. І найменші частки (по 0,9 %) становлять фірми Латвії, Македонії, Болгарії, Греції, Сербії та Іспанії. На ринку представлено 26 вітчизняних фармацевтичних компаній, серед яких найбільші частки займають ПрАТ “Ліктрави” (13,7 %) та ТОВ “Здоров’я” (12,2 %). По 10,7 % складають ПрАТ “Віола” та ООО “Тернофарм”, 8,3 % – АТ “Фармак”, 6,9 % – ПрАТ “Дарниця”, 4,6 % – ТОВ “Кусум Фарм”. ПАТ НВЦ “Борщагівський ХФЗ”, ПАТ “Червона зірка” та АТ “Галичфарм” утворюють по 3,8 %, ЧАО “Фітофарм” – 3 %, АТ “Київмедпрепарат” та ТОВ “Астрафарм” – по 2,3 %, АТ “Біолік”, ТОВ “Фармацевтична фабрика”, ТОВ “Вертекс”, ПрАТ “Технолог”, АТ “Лекхім” – по 1,5 %. І найменші частки займають ООО “Ейм”, ТОВ “Вітаміни”, ТОВ “Юрія-Фарм”, ТОВ “Фарма Старт”, Пат “Монфарм”, ТОВ “Сперко Україна”, ПАТ “Лубнифарм” та АТ “КВЗ”.

Висновки. Проведено аналіз асортименту відхаркувальних засобів. За результатами аналізу можна зробити висновок, що на сьогоднішній день фармацевтичний ринок України можна вважати досить забезпеченим засобами досліджуваної групи. Завдяки широкому асортименту будь-який споживач має змогу обрати той лікарський засіб, який найбільше буде задовольняти його потреби, а саме за ціновою категорією, виробником, формою випуску.